

Student Maksym Izotov se rozhodl zpracovávat jako svou diplomovou práci galerii, či kulturní centrum ukrajinského umělce Archipa I. Kuindžího. Architektonický návrh měl zadání vytvořit moderní instituci pro jeho obrazy, a také prostor pro aktuální současnou scénu, která by hrála i roli pro místní komunitu v relativně odlehlejší místě, kde je absence jiných kulturních zařízení.

Jako svou lokalitu se student vybral azovský region na jihovýchodě Ukrajiny nedaleko od města Mariupol. V oblasti probíhaly v loňském a předloňském roce intenzivní válečné operace a boje především v oblasti významné ocelárny Azovstal a region je aktuálně pod vojenskou kontrolou v Ruské federaci. I pokud se území vrátí Ukrajině, bude i nadále relativně nestabilní, protože se nachází v blízkosti hranic s Ruskem. Student proto musel do svého návrhu zakomponovat i řadu relativně netradičních ohledů, které plynou právě z exponované lokality, blízkosti válečného konfliktu.

Student detailně zmapoval geologickou a geografickou charakteristiku regionu, stejně tak jako faunu a flóru, kterou je možné na pobřeží Azovského moře nalézt. Krajina je rovinatá a stepní, s písčnými dunami a vodními toky. Kromě pobřeží moře se zde často nachází i mokřady především v záplavových oblastech a v přírodních parcích se vzácnou vegetací. Charakteristický morfologicky je tak kontrast modré oblohy a rovinaté stepi, případně mořské nebo vodní hladiny – klima charakterizuje kontinentální suché podnebí s vysokým kolísáním teplot, v přechodových obdobích se objevuje jarní rosa a podzimní mlha.

Studenta inspiruje i dílo malíře Archipa I. Kuindžího. Malíř je jedním z významných ukrajinských krajinářů 2. poloviny 19. století. Jeho výtvarný jazyk odráží přírodu, Kuindží maloval volně v plenéru, především různé atmosférické úkazy a roční období, které krajině dodávají překvapivé barevné a světelné efekty. Byť je jeho výtvarný jazyk realističtější než jeho současníků Claude Moneta, nebo Antonína Slavíčka, Kuindží ve svých obrazech řeší stejná témata a jedná se o vysoce aktuální přístup především v současnosti, kdy nám historické obrazy mohou poskytnout znalost o krajině a meteorologických událostech minulých století. Průkopnická v tomto byla například výstava *Everybody Talks About The Weather* kurátora Dietra Roelstraete v benátské Prada Foundation, uvedená v létě roku 2023.

Ve svém návrhu student vychází z morfologie v oblasti. Samotnou stavbu student navrhl jako dvojpodlažní, se zatravněnou střechou, která v zásadě splývá s reliéfem krajiny a slouží jako „maskování“. Existující komunikace, přístup do přírodního parku stavbu hmotově dělí na hlavní výstavní objekt a pavilon pro současnou kulturu a umění. V nadzemním podlaží hlavního objektu najdeme kinosál, bookshop, restaurátorskou dílnu a administrativu. Vlastní expozice a depozitář jsou zapuštěné do suterénu. Boční pavilon obsahuje nedefinované prostory, které mohou sloužit pro kulturní účely – kavárnu nebo workshop, či výstavní sál.

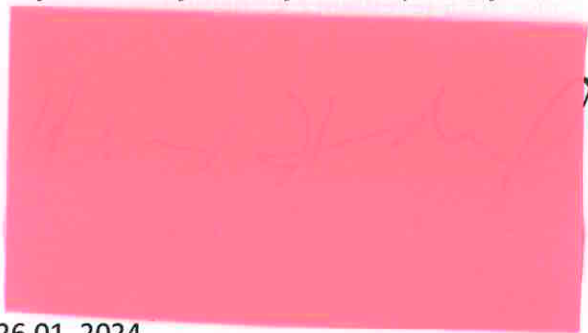
Konstrukčně je zvolena železobetonová vana v suterénu hlavního objektu. Suterén by měl chránit díla proti záplavám a případně i proti nebezpečí plynoucím z válečného konfliktu. Ostatní stěny a příčky jsou zhotovené z dusané hlíny a hliněných cihel, které umožní využít

lokální materiál. Povrchy jsou obloženy lokálním materiálem této oblasti jako je pískovec nebo travertin. Student uvažuje i o vložení jistých částí obkladů – zkorodované oceli na fasádu jako odkaz k industrializaci regionu, ale i k válečné zkáze oceláren Azovstal. Střecha je železobetonová, kazetová, není pochozí, byť je zatravněná. Je prolamovaná na několika místech světlíky nad schodišťovými jádry. Jeden větší světlík by měl osvětlovat restaurátorskou dílnu. Malé atrium pak osvětluje výstavní expozici v suterénu.

Z provozního pohledu výstavní instituce, nakládající s historickými malbami, vyplývají jisté implikace. Jedná se o nutnost zamezit přímému slunečnímu světlu dopadat na malby i na ty, které se nacházejí v restaurátorské dílně – mohou být restaurovány i po několik měsíců. Kromě toho je nutné v expozici zajistit stabilní teplotu a vlhkost a odpovídajícím způsobem tedy oddělit vchodové foyer, administrativní část a vlastní výstavní prostor. Tyto aspekty jsou v návrhu pojednány v náznacích. Transport uměleckých děl je řešený výtahem a jeví se funkční, stavba je koncipovaná jako bezbariérová. Vlastní adjustace uměleckých děl je pojednána relativně klasicky panely z překližky, depozitář a sítě na obrazy nejsou zpřístupněné veřejnosti. Výhledy z objektu k přírodnímu parku a tvoří zajímavý kontrast k vystaveným malbám.

V hlavních aspektech návrh odpovídá zadání. Je potřeba ocenit důkladnou rešerši studenta a inspiraci aktuálními environmentálními otázkami. Tyto se odrážejí jak v náplni, tak v architektuře. Hlavní výstavní budova je řešená do detailu, bylo by dobré přihlídnout více ke specifikům galerijního provozu. Boční pavilon se nejeví jako plně dopracovaný. Prezentace je z technických důvodů pracovní, byť základní výkresová dokumentace a informace z rešerše jsou k dispozici.

Projekt navrhuji k obhajobě a doporučuji známku velmi dobře.

26.01. 2024